

Es confonen de Lluch

Enciclopedia.cat diu que Enric Lluch és autor del llibre *Una teoria de l'Empordà*, del 1987. Ho diu també a la versió anglesa de l'article. L'autor del llibre és, però, el seu germà, Ernest Lluch.

Patafi

Roger Vilà, editor de *La Musa vigatana*, de Marià Torrent i Vinyas, publicat per Edicions Vitel·la, pensa que la seva tasca filològica consisteix a indicar el sentit de *patafi*, mot que és a tots els diccionaris, del Fabra al Moll, i de sentit unívoc. Seguint aquest criteri, hauria d'haver anotat tots els mots del llibre.

La torre també crida l'atenció

Albert Balcells (*Llocs de memòria dels catalans*. XXVIII Premi Carles Rahola d'Assaig. Editorial Proa) diu, parlant de Ripoll, que "cria l'atenció la gran senyera que oneja permanentment damunt la torre del monestir." La bandera no oneja sobre cap torre, oneja sobre el campanar.

Per plorar

El DIEC2 és l'únic diccionari que manté la desafortunada definició que va fer Pompeu Fabra del verb *espurnejar*, o *espurnar*, en el sentit d'espurnejar-li a algú els ulls: "Tenir una llàgrima a punt de caure." Pots tenir una llàgrima a punt de caure sense que els ulls t'espurnegin. Uns ulls espurnejants d'ironia, com recull el Gran Diccionari 62 de la Llengua Catalana, no són ulls amb una llàgrima a punt de caure. Tots els diccionaris ja havien detectat la badada de Fabra, i fa anys. Alcover-Moll: "Brillar com si es llancessin espurnes. *Es posava tan cofoia que fins li espurnaven els ulls.*" Enciclopèdia: "Brillar els ulls perquè s'hi formen llàgrimes." Primer diccionari: "Brillar els ulls de llàgrimes." Això de banda, el DIEC2 continua ignorant que *espurnejar* indica també plovisquejar, caure un plugim molt fi, com recullen l'Alcover-Moll, Enciclopèdia i el GD62.

Rescatat, 36 anys després, el gran assaig de Maurici Serrahima, 'Dotze mestres'

Trenta-sis anys després, torna a les llibreries un assaig que, en circumstàncies normals, no hauria d'haver desaparegut mai dels prestatges, un assaig que s'hauria d'haver reeditat contínuament, el llibre *Dotze mestres*, de Maurici Serrahima (Barcelona, 1902-1979), publicat l'any 1972 per Destino i que ara torna gràcies a Edicions de 1984.

Maurici Serrahima va analitzar la llengua de dotze grans escriptors, de Verdaguier a Sagarra.

Difícilment podríem trobar una descripció tan afinada de l'obra de la dotzena d'autors triats. Serrahima sap veure els dotze escriptors com només Pla i Fuster han sabut fer. I ho fa amb una elegància expressiva que el pas del temps, i la manca de successors, especialment en el gremi universitari, ha revalorat.

Els autors triats són Jacint Verdaguier, Narcís Oller, Marià Vayreda, Raimon Casellas, Joaquim Ruyra, Joan Maragall, Prudenci Bertrana, Víctor Català, Josep Carner, Gaziell, Carles Riba i Josep M. de Sagarra. Hi ha una àmplia majoria de prosistes i els més coneguts com a poetes –Verdaguier, Maragall i Sagarra– en serien absents si només haguessin fet versos. Quan Serrahima va publicar el llibre, es queixava que tot i que des de feia uns quants anys s'havia anat estenent una mica la crítica literària cap als escriptors en prosa, encara no es feia pas d'una manera gaire sistemàtica.

Pla, tan estimat per Serrahima, n'és absent perquè encara era viu quan va escriure el llibre i l'aplec és format per autors que ja havien desaparegut aquell 1972. Els dotze autors són, pensa Serrahima, els més representatius de la literatura en prosa d'ençà dels inicis de la Renaixença. Per aconseguir un panorama complet, és conscient que hi manquen molts autors. Entre els precursors, Carles Bosch de la Trinxeria, Robert Robert, Berga i Boix i Martí Genís Aguilar. També hi manca Emili Vilanova. I entre els modernistes, Santiago Rusinó, que jutja essencial. Hi manca en especial Eugeni d'Ors, per la influència que va tenir en la girada noucentista. De l'etapa posterior, Joan Puig i Ferrer, Carles Soldevila i Ernest Martínez Ferrando. I, al marge del corrent general, diu que caldria comptar amb aquests tres noms: Ramon Reventós, Francesc Pujols i Francesc Trabal.

Maurici Serrahima, com haurien fet Pla i Fuster, fugí de la petulància i adverteix que no veu cap inconvenient que el lector prengui el que ha escrit com uns simples comentaris externs, o, si es vol, com unes divagacions sobre l'obra d'uns quants autors, unides a un intent de donar una certa idea global de com s'han produït el desplegament i la continuïtat de la prosa catalana des d'un segle enre. Perquè el llibre és, i això el fa excepcional, un estudi de la prosa literària des de Verdaguier, un assaig d'estilística, branca de la filologia pràcticament inexistente a casa nostra, sobretot entre els especialistes en literatura catalana contemporània. El fet que des de cap universitat no s'hagi vist la necessitat de reeditar el llibre indica que l'estilística és absent de les aules. Indica que Maurici Serrahima provoca atacs de gelosia que els afectats suporten amb silenci.

Lluís Bonada